

СПОМЕНИЦА

К ПРОЈЕКТУ ЗАКОНА О НАРОДНИМ ШКОЛАМА, ПОДНЕТОМ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

Пројекат је закона о народним школама велика тековина по народно школство, просвету и учитељство, јер ствара унификацију школства у нашој држави те нас решава каоса, у коме се сада налазимо због различитих школских закона, на којима сада толико трпи просветни напредак у нашој држави. И ако има поднети пројекат много врлина и модерних прерада, налазе се ипак у њем одредбе, које не можемо са становишта напретка школства никако да одобравамо, па би пожељно било да их законодавни одбор брише те их измени са модернијим одредбама. Зато износимо доле споменицу, у којој утврђујемо наше измене.

Школска обавезност. Будући да ће бити закон зацело на снази више деценија, морамо имати у виду коначни циљ, који хоћемо да постигнемо за то доба т. ј. осамгодишња школска обавезност без икаквих полукривих у самом закону. Не види нам се умесним, да се у међу полукривих осамгодишње школске обавезности већ у закон (чл. 16.), него нека се путем прелазних одредаба покуси извести постепено осамгодишња школска обавезност за сву државу, као што то одговара приликама појединих области. На тај ће се начин доћи у сусрет оним областима на пр. у Србији, у Босни, у Јужној Србији и т. д., где се за сада не може наједном да изведе потпуна школска обавезност. У закону саме неке остане осамгодишња школска обавезност неокрњена.

Виши и нижи течај основне школе. Сви се модерни педагози слажу у томе, да има трајати прво школско доба о развиту детета до закључно 11. године. Зато има да обухвата и основна школа нижи течај до закључно 5. школске године, а виши течај задње 3 школске године (чл. 16., 17., 51.). Такву деобу обухвата и модерно законодавство осталих напредних културних држава.

Исплата разних додатака учитељству. У пројекту је закона предвиђено, да плаћају општине учитељству многе разне додатке. Како постоји погубна опасност да се општине борити с општином за законите прилике, што врло умањује његов углед у најближој околини, нека се сви такви додаци са стране општине упућују држави, која ће их исплаћивати учитељству укупно са месечном платом (чл. 28., 142.).

Наставни план. Односно наставних планова предвиђа се у закону премало суделовање учитељства и одредбе се у пројекту премало обазире на месне потребе и прилике. Зато нека се позове к сарадњи наставних планова такође учитељство те нека се саслуша његово мишљење што и потпуно одговара демократским напредним начелима (чл. 34., 38.). У модерним државама иду за тим, да се даде учитељству што већа самоуправа и утицај у интерним школским и педагошким питањима. Законито се оснивају учитељске коморе, које се баве тим питањима. Узима се у обзир, да дође учитељство у сва школска заступања.

Апробација уџбеника. Одлучно одбијамо монопол на школске књиге, јер се тиме ограничава слобода агилним писцима школских књига и пречи слободна конкуренција, што би свакако било на штету садржаја школских књига, а често и на штету вањској опреми. Држава има довољно прилика, да штити националну и државну тенденцију те да утицава на њихов унутрашњи смер апробацијом, као и увођењем само одобрених уџбеника у школу. Па и са становишта, да држава увођењем монопола на школске књиге конкурише штампарским и трговачким предузећима, која за своје пословање плаћају велике порезе и таксе, било би уведене потпуног монополисања и штампања уџбеника са стране државе непоштено (чл. 37.).

Испити крајем школске године. Све су модерне државе напустиле испите крајем школске године а и награде, које су се том приликом делиле. Крајем школске године могу се додуше вршити свечаности у облику разних националних приребања (чл. 49.).

Неквалификовано учитељство. У начелу смо зато, да се бришу из пројекта све такве одредбе, које се тићу неквалификованог учитељства. Министар је Просвете већ издао наређење на основу којег мора учитељство без квалификације односно испита зрелости стећи још у текућој школској години, а најдоцније до 1. септембра о. г. прописану квалификацију. Стога овакве одлуке о неквалифи-

кованом (помоћном) учитељству никако не спадају у закон (чл. 58., 59., 60.).

Однос школског закона према закону о чиновницима. Закон о чиновницима у многим случајевима допушта, да се специјални закони посебице уреде у појединим тачкама сразмерно дотичној струци. Ипак поднети пројекат не узима у обзир тих одредаба, које би се дале искористити на добро просветној струци и просветних наставника. Зато нека се у школском закону узму у обзир ови изузеци, које допушта закон о чиновницима (чл. 59. школског закона и чл. 14. зак. о чинов.; чл. 82., 83. школ. зак. и чл. 31. зак. о чинов.; чл. 93. школ. зак. и чл. 153. зак. о чинов.).

Вођење деце у цркву. Сматрамо, да је дужност учитеља водити децу у цркву само на државне и изразито националне празнике те на почетку и свршетку школске године. За недеље и све остале првене празнике препушта се то родитељима и стараоцима деце. Верски одгој деце препушта се и онако родитељима већ у чл. 12. Устава (чл. 68.).

Додаци учитељима, које су удате за државне намештенике. Учителине удате за државне намештенике примају полувичне особне додатке на скупшћу. Напротив пак примају оне учителине, које су удате за нечиновнике (богате трговце, поседнике, адвокате, лекаре и т. д.) пуне додатке, премда су много боље ситуиране. Да се одправи то неправедно стање, нека има школски закон одредбу, с којом би били изједначени додаци на скупшћу удатих учитељима са неударитима, јер је рад свих једнак (чл. 81.).

15% додаток. У напрту закона није јасно изражено, да се убраја 15% након 32 навршене године службе у пензију. Већ је и Државни Савет издао пресуду, да се мора учитељству урачунати 15% са 32 године службе у пензију. Потребно је, да се та одредба изричито унесе у закон (чл. 82., 83.).

Додаци по чл. 40. зак. о чин. У пређашњем су пројекту закона били предвиђени додаци по чл. 40. зак. о чинов. за разне струке, тежа места и службене положаје. На основу те одредбе нека се унесу у закон нарочити додаци за школске надзорнике, јер обављају тежу службу, исто тако додаци у тежим местима, то су национално угрожени крајеви на граници и тамо, где се тешко добије компетентна за расписана места и т. д. Све ове треба да се посебице награди по чл. 40. зак. о чинов. Чудно је, што се је та одредба испустила у задњем пројекту, док су је сви пређашњи пројекти садржавали. Изричито нагласујемо, да се та одредба унесе изнова у закон (види за чл. 85. нови члан!).

Селидбени трошкови и дневнице. У овоме су пројекту селидбени трошкови и они за службена путовања свакако премало предвиђени. У неким случајевима налажу се чак трошкови за службена путовања учитељства општинама на пр. за учествовање учитељства код званичних конференција средњих наставничког већа и т. д. То значи, да ће се морати учитељство борити са општином за издатке званичних прилика, код којих мора званично присуствовати на службени позив, или ће морати да носи трошкове само. Исто није праведно, да се места попуњена стечајем сматрају као да би била добијена на властиту молбу и да се не накнађују селидбени трошкови. У другим ресурсима попуњују се места службено без стечаја. На тај начин долази то чиновничтво до тога, да му се селидбени трошкови повраћају. Код учитељства тога није могуће уредити, јер су локални званични односи свуда другачији и учитељска служба није механичка. Досадашње уредбе о путним и селидбеним трошковима ДР бр. 96.000 од 1920. г. и све доцније допунске уредбе имале су одредбе, да припадају селидбени трошкови и код постављања стечајем и за време наступа у државну службу. Тако је и генерална дирекција државног рачуноводства Министарства Финансија одредила одлуком ДР бр. 111.061 од 14. 8. 1921. да се добивене службе стечајем нема сматрати као службу добивену на властиту молбу, већ је то хитна државна потреба те се имају за време постављања путем стечаја повратити селидбени трошкови. Зато треба да и школски закон има такву одредбу пошто су у просветној струци у томе обзир нарочити односи (чл. 88., 103., 171.).

Станови у нарави. Станови учитељства у нарави — особито управитељев стан — нека се не одбијају од станарине,

јер школски управитељи често примају те станове од општине као накнаду за руковођење школског имања и за разне друге послове, које он обавља у корист општине. Па ни држава није у праву, да одбија тај износ за стан, јер извештине школске зграде нису државна својина, него својина дотичних општина и према томе има учитељство изузетно право у томе питању, особито с обзиром на остале државне чиновнике, који имају од државе стан у нарави.

Учители нашег државног језика из иностранства, који се пријаве за нашу државну службу. Десе се случајеви, да се учителима, који су из националних области отпуштени из службе у инострану државу, те их се прима у нашу државну службу, не броји службено доба од њихова отпуста до наступа у нашу државну службу. Како су сви ти учители отпуштени због националних обзира, а не због властите кривде, нека им се призна и то службено доба и припадљивости, јер су инаће материјално потпуно уништени. То захтевају национални обзир који су потпуно јасни те их не треба посебице доказивати (чл. 82. школског закона, додатак.).

Пензија. У пројекту закона посве је испуштено поглавље о пензији, које је било унесено у задњем пројекту, којег одредбе садржи закон о чиновницима у чл. 136.—158. Унесено је само неколико таквих одредаба у поглавље »права наставника«. Тако су се брисале добре односне одредбе из задњег пројекта. Врло је потребно, да се бар неколико попуни закон о чиновницима у томе погледу, да се узму у обзир допуне, као што су изнете у чл. 82., 83. и додаци к чл. 93. школ. закона. У интересу је државе такође, да се призна учителима, ако се удају, трогодишња плата једном за свагда по чл. 153. зак. о чинов. и да се унесе одредба о осиротелој деци законске двојице државних чиновника, као што је предлог код чл. 93., што се већ сада у пракси изводи.

Дисциплински прописи. Закон о чиновницима има модерне дисциплинске прописе у чл. 159.—223. Та модерна начела треба да остану на снази и за просветну струку, та то одговара и одредби чл. 170. зак. о чинов. Све су одредбе о дисциплинским прописима у пројекту школског закона садржане у 7 чланова т. ј. у члановима 94.—101. школ. закона. Испустило се чак модерни наслов »Дисциплински прописи и поставило се за наслов тој глави: »Казне«. Нарочито је реакционарна одредба чл. 97., тач. 3., којом се учитељу може да одузме његова плата од 3—15 дана. Чему су онда одредбе о екзистенцијном минимуму, који важи за редовни суд, ако може да одузме полумесечну плату без великих тешкоћа већ надзорник и обласна школска управа. Дисциплински прописи нису само недостатни него су апсолутно немоћни, било у састављању непристрасног сената, било у дисциплинском поступку. Предвиђен није нити увид у пријаве и акте, нити је предвиђена одбрана нити расправа, ни бранитељ а ни право жалбе. Неправедно је, ако се поставе на снагу лошији дисциплински прописи, него ли су на снази за остало државно чиновничтво по закону о чинов. Зато морамо добити за просветну струку и модеран дисциплински закон, који ће имати основу на једнаким модерним начелима као што су дисциплински прописи закона о чинов. и који ће бити прикључен за просветну струку. За то доба нека се издаде министарска уредба о модерним дисциплинским прописима за учитељство. Пројекат школског закона нека предвиђа само темељне одредбе за дисциплински закон односно уредбу за просветну струку. (Види напомене к чл. 94.—101. пројекта школ. зак.)

Стечај за управитељска места. У пројекту школског закона не обазире се на стечаје управитељских места. Пошто је тешко ситити некога с административним пословима, за које нема сваки воље, ни способности, ни амбиције, да ће радити као старешина својих другова, морамо одбити поделовање места без стечаја. Зато нека се и места школских управитеља расписују и подељују стално по начину као и стална места за учитеље (чл. 102., 140.).

Избор учитељских заступника у разне школске одборе. Модерни циљеви иду за тим, да дође учитељство у сва заступања, где се расписују о школству и то да те заступнике изабере путем избора учитељство само. Избори се учитељства

врше тајним и непосредним гласањем. Таквог модерног демократичког духа нема у овом пројекту школског закона, премда се с њиме служе све модерне државе па се и господин Министар Просвете изрази »основном школом имају да рукују учители«. Избор учитељских заступника у разна школска заступања био је предвиђен досада у свим пројектима школског закона, зато је врло чудно, да је то начело испало у овом пројекту (види чл. 103.). Врло је потребно, да се тај модерни принцип уважи у закону (чл. 144., 158., 170.).

Постављање и размештање наставника. У чл. 106. пројекта школ. зак. отворена су врата приличној протекцији код постављања учитељства, те је становиште сада још горе него у задњем пројекту. Ако се учини изузетак за универзитетска места, није оправдан такав изузетак за места, где има средњих и стручних школа. Нека се радије омогући прелаз на та службена места тиме, да се умањи минимум за та службена места од 12 на 10, од 9 на 8, од 6 на 4 и право за молбу по стечају од 6 на 3 године. На сваки начин треба тачно означити ону петину, која ће доћи као изузетак у обзир. Та петина нека се односи на системизована места а не на предложене кандидате, јер ако се узме за базу петина расписаних места, потом ће бити одмах преко половине намештених протекцијом, којој се мора законом апсолутно затворити врата. На исти начин треба и тач. 3. чл. 105. узети у обзир, ако се већ хоће учинити изузетке (види чл. 106. предзадњи став). У пројекту се јасно не види, да Министар бира из двоупредлога па би се могао чл. 108. алин. 3. тумачити и тако да Министар потпуно метне с вида двоупредлог. Врло је потребно, да се не премешта нити привременог учитељства сваке године и да се учува нека сталност, зато нека се прима у закон одредба, која је већ била у задњем пројекту односно премештања привременог наставника (чл. 110., додатак.).

Оцењивање наставника. Закон о чиновницима говори од чл. 72.—87. о оцењивању наставника. Пројекат школског закона говори о оцењивању од чл. 111. до чл. 113. Но одредбе о оцењивању су се са овим пројектом врло погоршале. Управо је реакционарна одредба, да се службено оцењује учитељство владају у друштву и у приватном животу. Учитељство се је дуги низ година борило за јавно оцењивање, за комисијско оцењивање, за право увида и исписа оцено, за право одбране и жалбе код лоше оцено. То су модерна начела о оцењивању која су продрла у све модерне законе. Овај напрт погоршао је оцену чак у томе, да је узео већ ред »довољно« као лошу оцену (чл. 72., 87. тач. 4., чл. 107. тач. 2 и чл. 113. школ. зак.). Баш словеначко учитељство је било већ сада у пријатном положају, што је имало модерни правилник о оцењивању, који је одговарао модерним начелима јавне и комисијске оцено, увид у оцену, право одбране и жалбе. С овим пројектом закона изгубили бисмо модерну оцену, која је већ била на снази и у нашој држави. Уопште не би било умесно сузити оцењивања са законом, него се имају у закону само предвидети модерна начела оцено, а извођење препустити правилнику, који ће издати Министар Просвете.

Лучење школске управе од политичке. Лучење је просветне управе од политичке државне управе тако опћенито позната и хитна потреба, да је не треба још посебице на дуго и широко доказивати. То је питање и законито могуће, јер такво лучење предвиђа чл. 88. закона о општој управи.

Повест нам школства јасно доказује, да је било спајање школске управе с политичком државном управом увек на штету школства и просвете. Модерне тежње просветне управе свих држава иду за тим, да се уведе школска и просветна самоуправа т. ј. да њоме управљају органи, који су намештени код те струке те је потанко познају обзиром на све прилике и унутрашњи устрој, с којим имају да оперишу. Модерне тежње иду и за тим, да се као део школске самоуправе уведу и учитељ. зборнице као саветодавни и иницијативни органи надлежних управних просветних фактора (чл. 158., 159.).

Надзорници. Врних надзорника не ћемо добити, ако им се не буде дала посебна награда за њихов повећани рад (чл. 128. и 135. школ. зак.), а исто тако не ћемо

добити врхушних административних чиновника у просветној управи, ако се буде на та места примало само оболело учитељство (чл. 131., 138. школ. зак.). Никако није правилно начело, да се захтева и даје веће право испиту за грађанске школе те да се може само тим испитом постати средњи школ. надзорник. Тиме се затварају врата способноме основношколском учитељству до места средњих надзорника. Доказано је, да су грађански учитељи као надзорници превисше једностранни код оцењивања основношколског рада, те га воде у једностраност и форсирају само поједине групе предмета, за које су оспособљени као стручни учитељи грађанске школе. Хармоничније се развија основношколство под руковођењем надзорника из редова основношколског учитељства. Неправедан пак је предуслов грађанскошколског испита за средњошколског надзорника и у томе погледу, што се полаже од сада тај испит у вишој педагошкој школи. Под садашњим је околностима — пошто имамо само две више педагошке школе у држави — онемогућен штудиј у вишој педагошкој школи многоме основношколскоме учитељу, а нарочито онеме, који има породицу. Тако се може десити, да ће доћи на надзорничка места млади амбициозни људи, који ће бити апсолвенти више пед. школе, а биће апсолутно неспособни за добре надзорнике. На сваки начин треба одстранити предуслов грађанскошколског испита за средњошколског надзорника. Од неминовне ће бити потребе исто, да се више педагошке шко-

ле оснују у толикој измери, да буде у њима свему способноме основношколском учитељству омогућен штудиј (чл. 133. школ. зак.). Надзорницима се чак сузило давање одсуства, док им пуштају досадашње уредбе већу слободу (чл. 127. тач. 6., чл. 134. тач. 12.). За канцеларије школских надзорника такође не ћемо добити врхушних административних чиновника, ако будемо учитељству, које пође у канцеларије одузели учитељска права, као што то предвиђа чл. 131. и чл. 138. пројекта школ. зак.

Управитељски је додаток са 5%.

UPRAVITELJI.

Starije doba	Mesečna plata: polovine, ostov. na 1. stupnja	1-5 razr.		6-10 razr.		11-15 razr.		Nadzorni: oblasni i arealni
		5%	10%	10%	20%	15%	30%	
4-6	630	31	63	63	126	94	189	—
7-8	715	35	71	71	143	107	214	—
9	795	39	79	79	159	119	239	—
10-12	855	42	85	85	171	128	256	—
13-14	915	45	91	91	183	137	274	—
15	1015	50	101	101	203	152	304	609
16-18	1100	55	110	110	220	165	330	660
19-20	1180	58	116	116	232	174	348	696
21	1310	65	131	131	262	196	393	786
22-24	1390	69	139	139	278	208	417	834
25-27	1470	73	147	147	294	220	441	882
28-30	1670	83	167	167	334	255	510	1020
31-32	1700	85	170	170	340	255	510	1120

Предлози за измене и допуне на пројект закона о основним школама.

(К расправи у законодавном одбору.)*

II. Основне школе и трајање наставе у њима.

Члан 15. Основну школу походе обавезно сва способна мушка и женска деца између 6. и (—) 14. године. (*)

Члан 16. Учење у основној школи траје:

1. (У варошима и варошцима) 8 година, за сву оцу децу која по свршетку (IV.) разреда не наставе своје школовање у грађанској, средњој или стручној школи. (*)

(2. Исто толико траје школовање у оним местима, где се за то изјасни школски одбор, а где уједино постоје услови у зградама, наставницима и осталим потребама.)

(3. У местима, где још нема услова за извођење осмогодишњег основног школовања, настава траје 6 година.)

(4. У местима, где не постоје потребни услови ни за шестогодишње редовно школовање, настава ће се изводити у V. и VI. разреду само у времену од 1. новембра до 31. марта.)

Члан 17. У прва (четири) разреда основних школа настава је свуда једнолична.

III. Образовање школских општина, подизање школских зграда и издржавање основних школа.

Члан 25. Политичка општина мора дати потребно земљиште за школу, школско двориште и у њему студенац са водом за пиће, и игралиште, а у селима још и земљиште за школски врт, и подићи прописну школску зграду са свима потребним одељењима и учитељским становима; сем тога дужна је општина осигурати потребан огрев и осветљење школских локала и наставничких станова, кад их наставници добијају у натури.

Сем тога (—) општина је дужна:

Члан 28. Свака школа мора имати онолико прописних станова за наставнике, колико у школи има посебних одељења. Станови морају бити у непосредној близини школе.

Где нема станова, учитељ ће добивати од политичке општине станарину, коју ће одредити обласна Просветна Власт према месним приликама. (*)

Члан 29. Где општина нема потребног земљишта, или га има, или је за школску потребу непосредно, дужна га је набавити разменом или откупом. (*)

Члан 33. Оним општинама које немају прописних школских зграда, а немају ни материјалне могућности да их саме подигну, притичу у помоћ област преко Обласног Школског Одбора, и Држава преко Министарства Просвете.

IV. Настава.

Шта ће се у којем разреду учити, и у коме обиму, одредити Министар Просвете нарочитим наставним планом и програмима (—) а по саслушању Главног Просветног Савета, наводећи при том да укупни број недељних часова не буде већи од 22 у I. и II., 24 у III. и IV. разреду и 25 у осталим разредима.

Члан 35. Настава је у свима основним школама на државном језику.

У оним крајевима, где су становници, наши грађани, друге расе и језика (у знатном броју,) поред наставе на службеном језику у истој државној школи, на молбу њихову Министар Просвете дозволиће основну наставу за прве четири године на њиховом матерњем језику, сем наставе из групе националних предмета, која ће се вршити на државном језику (државни језик, земљопис и историја).

* Напомена: Крупно штампани текст значи, да је потребна при том измена. У () значи измену или брисање односног текста; (—) значи потребну допуну; (*) значи потребан додаток или пов члан.

10% и 15% премало одмерен за обиље рада и за одговорност, што је има управитељ. Доња табла показује следећу слику:

Срески школски надзорници имају сада 500 Дин месечног паушала те је та свота свакако премалена за тачно и савесно вршење надзорничких дужности. Управитељи су имали до сада за 1 до 3 разредне школе 300, а за сваки даљни разред или паралелку по 50 јединица валутне вредности, што не износи нити половине додатка по одмери, која је предвиђена у пројекту. Зато треба додатке увећати. Нипошто није правилно, што се додаци не признавају управитељу једноразредне школе, који има најтежи посао и највише рада (чл. 142. пројекта). Исто није правилно, да се рачуна додаток само од основне и положајне плате, а не такође и од станарине, која исто спада к редовним припадљемностима.

Месни и обласни школски одбор. У месном су и обласном школском одбору предвиђени заступници држављана. Важ-

но је што су ти заступници изабрани из средине родитеља, који имају децу у школи. Ови се више интересују за школу већ због своје деце, док је другима заступство у таквим одборима само политиком, који често изабљују против школе и против учитељства. Тако су у Словенској дошли у месне школске одборе извештине католички свештеници, који су страсно употребљивали свој положај против школе и учитељства. Месни школски савети постали су највећа препрека за напредак школства, јер су били или председници или пак изабрани чланови. Ту грешку прави и нови пројекат школ. зак. (чл. 143., тач. 4. и чл. 158.). По интерес је школства а и просвећивања да дођу у таква заступства само родитељи, који имају децу у школи (чл. 143., тач. 4., чл. 158. и чл. 144. пројекта). Десе се случајеви, да месни школски одбор баш због упуца тих заступника не допушта учитељству употребљавати школе за строго просветне установе, као што певачки хорови, јавне народне библиотеке, куразеви и т. д. (чл. 148., 167. додаток).

УЈУ — Повереништво Љубљана.

Члан 37. Министар Просвете стара се (о изради и штампању државних школских уџбеника) и прописује правила о том, по саслушању Главног Просветног Савета.

Члан 38. У школама се могу употребљавати само они уџбеници, државног или приватног издања, које је одобрио Министар Просвете по предлогу и препоруци Главног Просветног Савета. (*)

V. Ученици.

Члан 47. Школски одбор, по претходном писменом саслушању, казни родитеља или стараоца, ако се не оправда за ученичко изостајање, и то: Овако ће се поступати и са оним родитељима и стараоцима, који по упису не доведу дете у школу. (*)

Члан 48. Ученички испит из наставничких предмета оцењује се двапут годишње, у првој половини месеца јануара и у првој половини месеца јуна, и бележи се оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), и довољан (1), а издавање оценама: примерно (5), врло добро (4), добро (3), прилично (2) и лоше (1).

Оцене се уписују у школску уписницу. (*)

Члан 49. Крајем школске године држи се у свакој основној школи завршна годишња школска свечаност, (на којој ће се приказати резултат годишњег школског рада.)

Члан 51. Они ученици који сврше прва (четири) разреда, морају продужити учење у старијим разредима.

Али ако ту школу напусте пре свршетка — средњу школу пре (четири) године — морају се и они вратити у дотични разред основне школе.

Ако ученик иступи из средње или друге које више школе пре (четири) године, управа те школе дужна је о том известити управитеља основне школе оног места где му родитељи станују.

Ако би се утврдило, да је кривицом школског одбора (или управитеља школе) онемогућено даље школовање коме ученику-ци, казниће се (управитељ) и сви чланови школског одбора са по 100 до 200 динара у корист школског фонда.

VI. Наставници.

1. Врсте наставника и њихова спрема.

Члан 55. Учитељи и учитељице могу бити (помоћни,) привремени и стални.

Стални су учитељи за првих (шест) година сталне службе покретни, а после тога добијају место по стечају и постају непокретни.

(За помоћног учитеља или учитељицу може се поставити оно лице, које је свршило Учитељску Школу без учитељског испита зрелости, или целу средњу школу са испитом зрелости.)

За сталног учитеља или учитељицу основне школе поставља се онај привремени учитељ или учитељица, који је положио практичан учитељски испит и провео у служби (3) године.

(Члан 60. Помоћни учитељ и учитељица, који су успешно радили у школи најмање две године, могу постати привремени, ако положе у Учитељској Школи учитељски испит зрелости.)

2. Дужности наставника.

Члан 65. Сви државни наставници дужни су уредно долазити у школу, васпитавати децу по педагошким начелима и предавати све наставне предмете по прописаним програмима и дидактичким правилима, у духу одредаба чл. 1. овога Закона.

Наставник мора држати онолико часова, колико их је за дотични разред, односно одељење прописано. (*)

Члан 68. Наставници су дужни (у дане, које одреди Министар Просвете,) водити децу на службу Божију. (*)

Члан 72. Сви наставници морају се владати у служби, (у друштву и у приватном животу) онако, како додикује образованим људима и васпитачима омладине и народа.

() измена: ... и апробира школске уџбенике...

(*) допуна: Које ће се одобрене књиге у појединим срезovima увести у школу одређује среско наставничко веће.

(*) допуна: или који не пријаве децу, која су дужна полазити школу.

(*) допуна: те се издавају о томе школска сведо-чанства.

() нека се брише.

() измена: пет.

() измена: пет.

() измена: пет.

() нека се брише.

() нека се брише.

() измена: три.

() нека се брише.

() измена: 2 (види чл. 14. зак. о чинов.)

() нека се брише.

(*) додаток: Наставнике 1. и 2. разреда може школски управитељ уполити у вишим разредима до 25 часова недељно.

() нека се брише.

(*) допуна: у државним и народним празницима те у почетку и свршетку школске године.

() нека се брише.